M.S.C
1626.

THORIUS.— HYMNUS TABACI.

J 2

MEDICAL SOCIETY OF LONDON · 11, CHANDOS ST, CAVENDISH SQ.
ESTABLISHED 1773

The Library of the
Wellcome Institute for
the History of Medicine

MEDICAL SOCIETY
OF
LONDON
DEPOSIT

Accession Number

Press Mark
THORIUS, R.

65854/A

MEDICAL SOCIETY OF LONDON
ESTABLISHED
1773
11, CHANDOS ST. CAVENDISH SQ

1776

V1

HYMNVS TABACI,

AUTORE

RAPHAELE THORIO.

LONDON MEDICAL SOCIETY OF

LONDINI,
Impenſis *Joannis Waterſon*
1626.

diutius premendum nobis videbatur. Cæterum cum emendatius exemplar hactenus deeſſet, ab Autore, licet nec de facie tum nobis noto, petere illud non erubui. Qui ut eſt mirificè humanus, voto ac petitioni noſtræ protinus ſubſcripſit. Itaque exemplar, partim ad incudem revocatum, partim media plus parte auctum, ad nos miſit. Cui comites, feſtivitatis atque urbanitatis pleniſſimas, adjunxit literas nimirum ; quas editioni huic ſi præfationis vice in ipſo limine præmitterem, neque abs re, neque abs argumento alienum me facturum arbitrabar. Abſit enim, ut labores aliorum mihi putide

adſcribam

adſcribam : abſit ut vel in muſtaceo laureolam, vel gloriam ex fumo quæram. Autor operis eſt Raphaël Thorius, ut Medicus, ſi quiſquam hodie, præclarus, ita & Poëta non vulgaris. Argumentum quidem leve ac ludicrum videtur, verum quod à tali Medico tractatum, non delectat modò, ſed & docet. Niſi ſi quis viro ſummo Fracaſtorio Siphyliden objicere audet, qui ex argumento prope infami famam ſibi peperit : & talem quidem, qualem nec ex arte Medicâ, ſi eruditis fides hic habenda: niſi quod & ex eadem arte illud, cum qua feliciſſime poeſin junxit. Pæti originem acceptam Baccho
 ferri

ferri hic videbis : quam appoſite, non poſſunt, niſi fallor, ignorare, qui *Plerumque alternis admiſcent pocula fumis.* Tu, Lector, fave operi ac fruere, &, ubi interiore Pæti nora animum ſubinde recreaveris, verſiculi iſtius memor eſto,

Vſus habet laudẽ, crimen abuſus habet.

LVD, à KINSCHOT.

Raphael Thorius
D. LVDOVICO
à KINSCHOT
S. P.

PRo tam inſperato bono gratias ago, ut poſſum, maximas, Vir Clariſſ. non tibi tantùm, ſed & viris magnis D. D. Rutgerſio & Heinſio, quòd inter vos opiparè ſum epulatus; non ut conviva ſolùm, ſed etiam ut parochus: ſiquidem ex luſibus meis acceſſit aliquid veſtræ feſtivitati. Nunquam equidem ſperaveram tam dextrum in illo poëmatio Apollinem, ut talibus palatis placeret, nec ut ſedecim annorum ætatem ferret fœtus in auras temerè proiectus, non conſilio conceptus,

tus, non cura formatus. Quando tamen bonâ ſuo fato tam amicos invenit ſuſceptores, non fraudabo illum ſui geniÿ beneficio, nec vos veſtra expectatione. Immo vero liberalius agam cum liberalibus; adiuncto fratre iuniore paulo curioſius compoſito. Vtrumque veſtro omnium arbitrio expono, & permitto. Edite in lucem, quando putatis placere poſſe: ſed editum fovete; patri, ut cæpiſtis, favete, & contra Catonum cenſuram defendite ludentem inter pueros ſenem. Quod autem rem aliis amicis negatam vobis concedo, rationes fuerunt locus & perſonæ. Crimen hîc eſt inter nos eſſe Poëtam, nec ſani cerebri habetur qui poſt primam lanuginem in Parnaſſo ſomniat. Vobis iſtic alia eſt ſententia, quibus placent Muſæ etiam cum ſua canitie: qui deliriÿ accerſitum Sophoclem lectâ eius tragædiâ abſolvitis. Porro in hoc litterarum genere Reges cùm ſitis, meritò Iudicum partes ſuſtinetis, ut nemo auſit veſtris arbitriis derogare. Atque hoc me in periculoſa alea conſolatur, quod,

quem

quem ſemel veſtro calculo approbaveritis, nemo audebit condemnare. Tibi verò, Vir præſtantiſsime, iterum atque iterum gratias ago, quod de facie ignotum tam amicè compellaſti, quod me tuo amore dignum putaſti, quod denique fœtus miſelli curam ſubire dignaris. Vt referam, nil aliud poſſum, quam ut petitioni tuæ ſubſcribam, quod libens volens facio. Mitto igitur priorem Hymnum correctum: cui, adaucta ſupellectile, ſecundum adiunxi. Mallem utrumque inſcribi Libri nomine, quàm Hymni. Cæterum magis ſollicitè excuſarem huius operæ levitatem, niſi argumentum cum arte mea conveniret. Vt ut ſit, nunquam pænitebit tantis auctoribus in ſcenam prodiiſſe. Epigramma tuum elegantiſsimum in fronte apparere gaudebo, ad operis & opificis ornamentum: qui tibi in hoc amicitiæ veſtibulo animum & manum in pignus æternæ ſinceritatis porrigit. Vale. Londini XVIII. *Febr.* M. DCXXV.

Omnibus Pæti-Sugis.

Morbifugæ vires plantæ, miracula ſtirpis
Cælitus oſtenſæ, partes diducit in omnes
Thorius, & primo fumos orditur ab ovo.
Vos quibus ad Pætum vigilanti ſtertere naſo,
Fumigeriſque placet replere vaporibus auras,
Ore favete omnes. cælo delabitur alto
Planta beata, udo non aſpernanda cerebro.
Scilicet in medijs habitat vis enthea fumis,
Et parvo ingentes clauduntur cortice vires.
Ludicra narrantur, ſed & hæc quoque ſeria ducunt,
Veraque ſub ficto latitat ſapientia Pæto.

LVD. à KINSCHOT.

Raphaelis

Raphaelis Thori
DE PÆTO SEV TABACO
Liber primus.

INnocuos calices, & amicam vatibus herbam,
Vimq́; datam ſolio, & læti miracula fumi
Aggredior. Tu qui cenſu decoratus Equeſtri
Virtutem titulis, titulos virtutibus ornas,
Antiquum & Phœbi nato promittis honorem,
Tu Paddae fave: nec enim præſtantior alter
Morbifuga varias vires agnoſcere plantæ,
Inq́; tubo genitas haurire & reddere nubes.
Da puer accenſum ſelecto fictile Pæto,
Vt Phœbũ ore bibã: quis enim ſine fumine Pæti

Digna

Digna canat Pæto, & tantis ſe comparet auſis
Non inventa homini humanos adolevit in uſu
Nobilis herba, patri ſed primum viſa Lyæo,
Cum madidus ſiccos thyrſo ſubduceret Indos,
Notuit, ad ſeros & claruit inde nepotes.
Forte per æſtatem teſquis arentibus hoſtes
Norat in inſidijs meditari prælia Bacchus,
Arma jubet celereſq́ jugo ſubjungere Lynces.
Baſſaridaſq́ ſequi; Silenum accedere curru
Mandat, & in pugnam totis exardet habenis
Pone ſequebantur lixæ, jumentaq́ multo
Tarda onere, & lentis cōgeſta viatica plauſtris
Et claudus ſenio Sileni vector Aſellus:
Dumq́ volat furiata phalanx, inimicaq́ quæri
Agmina, per vaſtas & laſſa vagatur arenas,
Dira fames, urgetq́ ſitis, defectaq́ ſucco (che
Membra labant, deſunt ipſi ſua munera Bac
Amphora Sileni curru ſubverſa jacebat
Amplo exhauſta ſinu; ſitienti ambuſta dehiſcū
Ora Seni, ardentes dum ducit hiatibus auras.
Mænades, et Satyri, multūq́ proterva juventu
Impatiens ſcrutatur aquas per viſcera terræ,
Nequicquam; de ſe tandem ſibi pocula quærunt
Et ſalſum potant, quem dat veſica, liquorem;
Pocula ſpurca nimis; ſed & hæc quoque pocul
deſunt

Increſcent

Increſcente ſiti, venis & deficit humor.
Spes tum acciſa omnis, facieſq; miſerrima rerũ
Apparet; toſtas alij de faucibus atris
Exhalant animas: alij per mutua fundunt
Vulnera, quẽ rapiant ante ultima fata, cruorem.
Iamq; acies moribunda cadit, quũ valle remota
Eminus obſcuri facies confuſa vireti
Viſibus occurrit dubijs: tumq; Evius altum
Inclamans; duremus, ait, tantiſper in armis,
O Socij, optatam vicina in valle ſalutem
Aſpicio: hic lentos toto conamine greſſus
Accelerant, renuuntq; mori, venaſq; ſupremo
Sanguine manantes, animæ ſpiracula claudunt.
Vtq; propinquabant, altis ſe prodit opacum
Stipitibus nemus, & folijs ſpectabile vaſtis.
Euge! meis, clamat, cognatam vitibus herbam
Agnoſco, munuſq; Deûm. ſed plura volenti
Surda manus, latas tenero de caudice frondes
Carpit, & ignoto latrantia viſcera ſucco
Demulcet; viridis ſtillat ſub dentibus humor.
Non tamen oblatas Sileni provida virtus
Præcipiti vorat ore dapes, ſed cautior uſu
Hæret ab exemplo documenta abſtemius optans.
Nec mora: quis patulis lateat ſub frondibus er-
Eventus docuit: totis (mirabile) caſtris (ror,
Evomitur, caditurq;, velut cum gurgite pleno

Ingruit admiſſi miranda potentia Bacchi;
Volvitur in gyrum tellus, cœlumq; videtur
Nubibus adductis ſurgenti occurrere terræ:
Tum ſopor obrepit, ſomniq; invicta cupido
Germanam dubia præſagit imagine mortem;
Capripedes mediis diffuſos ſtertere arenis
Cernere erat, disjecta ſolo defeſſa furentum
Membra Mimallonidũ devota jacere ſepulcro.
Mox ubi diſcuſſo longi languore veterni
Plenior ex adytis in ſingula membra recurrit
Spiritus, amiſſæ redierunt corpore vires
Surgere tunc alacres, pedibuſq; inſiſtere firmis,
Et fulgere oculis, thyrſumq; vibrare lacertis
Fortibus, abſenteſq; laceſſere vocibus hoſtes.
Attonitus monſtro, non huc ſine numine, amici,
Appulimus, Silenus ait: nec dona Deorum
Deſpicite, ingenitas vires, nec nomina Bacchi,
Nec pudeat certa ſalvos à morte fateri
Cælitus oſtenſo vitam debere Tabaco:
Adveniſſet enim languentibus integer hoſtis,
Victa ſiti manus hæc cecidiſſet victima ferro,
Tinctaq; veniſſet victoria ſanguine nullo;
Nunc veniat, validaſq; manus, animoſq; viriles
Sentiat, &, ſi mens ſuadet, fera prælia tentet:
Sed rationis opus; ſuperum nec munera cæco
Contemeranda uſu. ſi quid ſapit iſta ſenectus,

Viribus

Viribus eximijs permiſtum in ſtirpe venenum
Delitet: in ventrem virides ne mittite ſuccos,
Mandite nec folia ingeſtis confuſa ſalivis:
Virus ineſt crudis: æſtivo Sole recocta
Credibile eſt tutos præbere halatibus hauſtus;
Nec ventri, at cerebro (ſi tecta evolvere fas eſt)
Pabula grata reor, ſubtilibus eruta fumis.
Quare agite, ô juvenes, tam digni muneris aptos
Ingenio, & rapidis extundite mentibus uſus.
Dux ego veſter ero; quid mens dictaverit, omnes
Accipite; arentes prolixa uredine frondes
Comminui manibus jubeo, cannaq; reponi,
Protinus educto radijs ſolaribus igne
Contingi, & poſitis adverſa parte labellis
Exſucti calidas nubes adducere fumi,
Ocyus ut poſſint cerebri pervadere flexus,
Vinoſiſq; leves recreare vaporibus auras.
Dixerat: hinc Satyri teretes aptare cicutas;
Deciduas alij ſicca fuſcedine frondes
Frangere: pars tubulos arſuro pulvere complet,
Pars ſtricto ore trahit (riſumq; ſodalibus affert)
Pulvereum flumen, tuſſeſq; inducit iniquas.
Ipſe pater fremitus vana & conamina riſit.
Igne carent, ignem votis ardentibus optant.
Ecce Senex denſũ, quod habebat mantica, vitrũ
Depromit, vafri inventum ſubtile Promethei

Furati

Furati æternas cœli de fornice flammas.
Hic latet ignis, ait: ſuſcepto & Sole rotundum
Molliter acclivi depreſſum in vertice centri
Frondibus admovit Phœbo penetrabile vitrũ.
Cuſpidis in morem radiis concurritur, auctus
Inde calor ſenſim ſerpit, fomentaq; circum
Arripit, & fumo vicinum nuntiat ignem.
Applaudũt Satyri, Fauniq; ſenemq; magiſtrũ
Attollunt humeris, voceſq; ad ſidera tollunt;
Ipſe cavam ante omnes accommodat ore cicutã;
Leniter adducit nebulæ mirabilis hauſtus,
Et ductos patulis fumos è naribus efflat.
Nec mora, permotus ſubita dulcedine, toto
Corpore diffuſum ſentit geſtire vigorem,
Vt ſolet à noti fœcundo flumine Bacchi
Serpere paulatim non intellecta voluptas.
Ora madent: non ſalſa ſitis, non vexat acerba
Eſuries, vomituſve: levi vertigine tantum
Crura vacillare, & ſupremam udeſcere frontem
Percipit, illæſus ſed & hac vaneſcere gaudet.
Tum vacuus denſa Pæti porrectus in umbra,
Omnigenûm ut patuit fœcũda ſcientia rerum;
Dulcibus abſumit lentas ſermonibus horas,
Explicat ingentes opulentæ mentis acervos,
Ludenti & ſimilis Naturæ arcana recludit,
Implicitos memorat ſphæris cæleſtibus orbes,

Compagemq;

Compagemq; hominis, terræ & miracula pãdit,
Addit & oraclis docti libamina fumi.
    Fumantem ſequitur circum diffuſa juventus
Ipſa novis operata tubis, fumoq; fragranti;
At rudis ore vomit naſo reddenda patente
Nubila cum multa tuſſi lacrymiſq; jocoſis;
Ridicula, appreſſis animam quæ claudere labris
Neſcit, perq; cavas iterum depellere nares;
Docta ſed exemplo grandævũ æquare magiſtrũ
Efflando ſatagit, repletq; vaporibus auras;
Dumq; hilares animis læta vitulãtur in herba,
Ecce venit feßis longum expectata miniſtris
Annona, & multo ferventia dolia vino.
Clamores geminant, verſiſq; ad cantica cannis
Gaudia agũt, epuliſq; favent, multumq; vocatis
Jumentis, reduciq; ſenis gratantur Aſello:
Indulgent Cereri primo, tum Maßica libant,
Viteaq; admiſtis alternant pocula fumis,
Cuncta fremunt fumo, cantu, miſtiſq; choræis,
Donec dulcem oculis fudit nox alta ſoporem.
    Poſtera ut illuxit lætis aurora, feriq;
Admonuit belli ſecuras pace phalanges;
Lenæus pater, & Sileni cana ſenectus
Extimulant, ſi quos feſtivi heſterna diei
Fregit Luxuries, animoſq; hortatibus addunt.
Sat poclis genioq; datum; nunc prælia mentes
Sollicitant;

Sollicitant; poſitas aſſumite vultibus iras,
Et forte inſtanti dextras componite pugnæ,
Ne vigil incaute palantibus ingruat hoſtis
Et cadat ipſa ſuas cædes non ulta juventus.
Nec virtus equidem nobis incognita veſtra eſt,
O Socii, magnis neque non confidimus auſis,
Sed nocet ignavas quamvis cõtemnere turmas,
Securoſq; mali ignotis incedere terris.
Impavidi ergo animis ſedato inſiſtite greſſu,
Neu mala nos iterum letho pænuria mulctet,
Agmine compoſito lenti procedite, Pæto
Non ſine contrito, promptiſq; ad labra cicutis,
Et levibus fungis, ſervato & reſtibus igne;
Hoc animi ſurgent ad prælia, nubibus iſtis
Prodigiiq; nova ſpecie terrebitur hoſtis.
Eſte viri, famam & factis ſperate perennem.
Dixerat: aſſenſum properant applauſibus oẽs,
Et ſibi quiſque ſuo ſtationem corpore ſervat.
Arduus in curru medio pater agmine Bacchus
Eminet, impexi tergo Silenus aſelli
It comes, haud equidẽ bellax, nec idoneus armis,
At bonus eloquio, & ſubitis dare tuta periclis
Conſilia: æquales utrimque excurrit in alas
Denſa acies, hoſtemq; animis pugnacibus optat;
Nec procul hoſtis abeſt: vicini vertice montis
Oppoſito emergit, ſummiſq; haſtilibus extat.
Baſſaridis

Baſſaridis calido ferveſcit pectore ſanguis,
Ærea ſiſtra manu quatiūt, et tympana pulſāt,
Vino acuunt iras reſides, hauſtoq; Tabaco
Excludunt lethi faciem, ſuaque agmina circum
Nube tegunt atra: ſpirantes naribus ignem
Procedunt: medio glomeratur in æquore nimbus
Igne micans, tonitruq; fero, fumoq; ſtupendus.
Oſtento attonitos ſubitus pavor occupat Indos,
Non homines ſed furva rati de faucibus Orci
Numina, conſternati animo certamen iniquum
Detrectāt, trucibuſq; timent confligere mōſtris.
Pars fugit, & poſitis quærunt velocius armis,
Quam dare victoris mallet clementia, vitam;
Pars orat veniam, parere & juſſa modeſtis
Imperiis patiente jugum cervice capeſſit;
Sed pudet erroris, ſtulta & formidine tactos
Extimuiſſe piget vani ſufflamina fumi;
Libertate dolent ſerva; ſolatur at illos
Indulgentis heri condita lepore poteſtas,
Et victoris amor: ſimili diſcrimine victos
Victoreſq; videt bellis utrinque remiſſis
Vna dies miſcere epulas, Bacchumque ciere,
Et ſimul alternis fumum potare cicutis;
Mirantur bona nata domi, nec nota queruntur,
Et nebulas animi jucundis nubibus arcent.
Atque hæc prima fuit mortales ſtirpis in uſus
Notitia,

Notitia, hæc late noti cunabula fumi.
Iam quæ vis lateat plantæ, quibus apta bibendo
Corporibus, quibus & pugnet contraria morbis,
Muſa refer, geniumq; novo concede labori.
In primis non una ſubeſt natura ſtupendo
In folio: adverſis dives virtutibus omnem
Exuperare fidem gaudet, ſtirpeſq; beatas
Provocat: hellebori robur, rheabarbara duras
Solvere nata alvos, facientem gaudia vitem,
Balſama vulneribus laudata, fabamq; ſuillam,
Nepentheſq; animi mulsũ, gravidũq; papaver.
Magna Dei virtus, quæ tot miracula rerum
Seminis exigui tantillo cortice clauſit!
Quod licet haud ſuperet cineris, vel lævis arenæ
Fallentis digitum, & numerantia lumina, molẽ,
Mox dabit ingentem frondoſo tegmine ſylvam,
Et certa in dubijs promet medicamina morbis.
Quod ſi quis tantas rimari indagine cauſas
Aggreditur, multum immani ſub pondere ſudet,
Seu diverſa Salis miræ ſubſtantia plantæ
Compoſitum eſſe dedit, multis & dotibus auxit,
Seu ſimplex variis obnoxia caſibus una
Materies alios pro mole & tempore vultus
Induit, atq; aliter diſtincta in corpora regnat,
Naturæ latet in gremio, nec cernere pronum eſt.
Si tamen exemplis libeat velut indice filo

Ire

Ire per anfractus dubios errore viarum,
Inque ſibi ſimiles Totum diſſolvere partes,
Forſitan occurret, quo mens placata quieſcat,
Et ſi non verum, at veri illuceſcat imago.
Quicquid ineſt rebus ſapidum, diſcernere guſtus
Quod valet, id ſalis omne ſolet de nomine dici;
At gemina eſt natura ſalis; vel funditus hæret
Corporeæ moli, ad ſuperas nec tollitur auras
Suppoſitis flammis, cineri ſtà figitur acri;
Dictus & hinc fixus: levior vel ab igne ſolutus
In ſublime volat fumo ſubvectus amico,
Accreſcitque apici in morem fuliginis atræ;
Inde Sophis à re ſal ille volatilis audit.
Hic aliud memori occurrit ratione tenendum,
Viſcera quod terræ ſalibus prægnantia multis
Stirpibus innatis fæcunda alimenta miniſtrant,
Vt ſua cuique trahit proprium natura fluorem.
Fructibus hinc ſapor accedit, hinc floribus omnis
Spirat odor, retinentque ſui veſtigia ſucci.
At tellure latent penitus confuſa cavernis
Sulfurei latices, nitri glacialis amaror,
Lethale arſenicum, flammis affine bitumen,
Argenti liquor in fædam reſolubilis auram,
Chalcantumq; acidũ, linguæq; aſtrictor alumen,
Atque alia innumeros factura elementa ſapores.

Si

Si quis jam excutiat prolixo carmine, de tu
Principiis, cui accepta ferat ſua munera Pæti,
Comperiet tanto dignum ſudore bitumen,
Cujus in eximia ſpecies ſupereminet herba,
Pingue, olidũ, acre, tenax, nitro ſublime volanti,
Ignis amans, craſſaq; ferens fuligine fumum.
His pictam in tabula quicunq; coloribus herb.
Non videt, hunc oculis captũ & rationis egenti
Crediderim : quid enim magis aſpectabile?
dextram
Trita oleo fœdat, digitos & glutine viſcat,
Et ſolidat crudum lento ferrumine vulnus,
Sorditiem ulceribus ſalſugine terget amara,
Nec putrere ſinit; ſenſum nam faucibus acrem
Impingit, longumq; relinquit in ore calorem.
Latè fuſus odor viroſa vividus aura
Diſſipat ignavum cerebro torpente veternum,
Siccat & illuviem eductis ſternumine mucis.
Denique in aëreum flammis converſa vaporem
Fœta ſalis vivi, ſuperaſq; volantis ad arces
Pervia ſpiritibus mentis capitolia ſcandens,
Supplementa nova exhauſtis animalibus infert,
Atq; hebetes ſubito reſtaurat acumine mentes.
Planta beata! decus terrarũ, munus Olympi!
Non tantùm agricolis duro laſſata labore
Membra levas, minuis victus abſentis amorem,

Fundis

Fundis & abſque cibo ſparſas in corpora vires;
Sed radium ſpecimenq; Dei ſapientibus ipſis
Ingenium illuſtras, ſi quando aut multa tenebras
Colligit ingluvies cerebro, aut molimine longo
Intellectus hiat, rerum neque concipit umbras,
Conceptaſve tenet, vel cæca oblivia regnant;
Ut ſemel irrepſit blando lux indita fumo,
Aufugiunt nubes atræ, curæq; tenaces.
Vis micat inventrix, dempto velut obice veli
Tota oculis animi patet ampli machina mundi,
Æternæ ſpecies naturæ ex ordine nexæ
Succedunt, redeuntq; ſuis ſimulacra figuris.
O quoties viſus magna ſpectante corona
Orator populi cupidas dicturus ad aures
Contremuiſſe metu, docti ſermonis acervos
Confudiſſe locis, lingua & ſiluiſſe rigenti,
Quum memor ex tantis opibus ſopita facultas
Nil daret in vocem, ſed res & verba negaret,
Si modò vel micam generoſa è ſtirpe voraſſet
Fumanti tubulo, accenſo ſeu lumine, ſenſim
Res reperiſſe ſuas, prendiſſe fugacia verba,
Theſauroſq; animi pòpulo expoſuiſſe ſtupenti!
Si duo præterea Stagiræ in pulvere docto
Laudis amore novo, verive cupidine pulſi,
Pugnam agitant, verbis et digladiantur acutis:
Omne animi intendunt robur, nervoſq; fatigant.

Nec bus

Nexibus impediant cautum ut ſubtilibus hoſtē,
Aut validū incuſſo rationum pondere ſternant.
Stat circum pubes, pulcri & certaminis æquus
Arbiter ingenij æquales utrimque lacertos
Mirantur, crebris vires applauſibus augent.
Tandem obtuſa acie, ut feſſis deferbuit ardor,
Lentior & validos inſultus lucta remiſit,
Sorbeat alteruter, ſacrum refletque vaporem,
Ilicet ut tactâ Antæus tellure, reſurgit
Firmior, exhauſtumque recens graſſatur in hoſtem:
Jejunus cadit, at ſequitur victoria potum.
Sin utrique placet nova de ſuffimine tela
Arripere, & calidam verbis producere pugnā:
Tum videas paribus momentis prælia ſæva
Eventu dubio in multam crudeſcere noctem;
Nec prius argutis diſcedere ab ictibus ambos,
Indefinitam abſcindant quam tædia litem
Iudicis incerti, palmæ cui præmia donet.
Sic quondam Iliaco bello par nobile fratrum
Aſclepij ſanguis Podalyrius atque Machaon
Fertur ab Atride indictum certamen amicis
Suſcepiſſe odijs plantæ de laudibus Indæ.
Damnabat Senior linguâ tenus intus amatam,
Diſsimulans veros ſermonis acumine ſenſus:
Junior in fratrem jaculis ardentibus ibat,

Et

Et pro dilecta pugnabat ſerius herba.
Cordatum ante tubam potarat uterq; Tabacũ,
Impiger ingenium præclaro accendere fumo,
Et mucronatis mentem gravidare ſagittis.
Multa hinc inde agili vibrata haſtilia lingua,
Multa retorta iterum, crepero nec pauſa duello
Vlla fuit niſi quam fumi dabat hauſtus amœni;
Vnde renaſcentes ſtabant ad prælia nervi,
Invictuſq; furor carum proſternere fratrem,
Donec inexhauſtis creſcentes viribus iras
Ancipitem & litem ſententia magna diremit
Regis inauditæ gaudentis honore paleſtræ:
Robore ſic proprio ceciditque ſtetitq; Tabacum.
Et nunc de fumo gravibus confligitur armis.
Vſque adeo nil ſcire datur dubitabile quod non
Ingenij faciat cita vis & gratia linguæ.
Sed me perplexi ingreſſum ſpineta Lycæi
Penſi alio textura vocat; quibus herba ſalubris
Principijs conſtet, vero mihi carmine dictum eſt.
Nunc quibus illa viris faveat, quibus illa reſiſtat,
Quoſq; ferat, pellatq; ægro de corpore morbos.
Expediam, ſimul ut calicem ſiccavero Pæti,
Ædibus & vacuis ſuccreverit aucta ſupellex.

Raphaelis Thorij

DE PÆTO SEU TABACO

Liber ſecundus.

TOllite vos ignem, tubuloſq́; ſat ætheris hauſtum eſt:
Dum calet ingenium, dum ſenſibus integra vivis
Verſantur ſimulacra, fidem exolvamus amicis;
Odimus immemores; mundum nec paſcere fumo
Aggredimur, vanos aut ampullare per orſus:
Inſtat ſegnicies, & Phœbo inviſa ſenectus
Triſtibus impallens curis divortia Cirrhæ
Mandat, & extremum Muſis offerre laborem.
Dicite Pierides, domitis quæ geſſerit Indis
Liber, ut immanes populos moderamine legum
Mollierit placidus, quernoſq́; ligonibus enſes,

Et truculenta levi mutarit fercla Tabaco,
Ut mores, geniumque pater Silenus amœnæ
Stirpis, & innumeros ludens evolverit uſus:
Forſitan hæc qui vos biſido de monte per æquor
Tranſtulit auratam Boreæ regnator in aulam,
Audiet, &, tanto ſi non indigna parente
Funditis, innatum quanquam averſatur odorẽ,
Veſtris perfuſum violis, animaque ſuavi
Inter pulvillos variata mente reponet.
Ut ſedit ſolio Victor, non triſtibus armis
Sævijt in vitam vel opes, nec durus abactis
Indigenis ſtatuit dominos, nec more tyranno
Optavit metui, metuit non ipſe timentes;
Lenibus alloquijs, & majeſtate remiſsâ
Partus amor populi, facilis clementia mores
Erudijt, glebamque jugo parere ſuaſit:
Terra feris infamis erat, Lyncesque, lupique,
Tigres & celeres pardi, miſtique Leones,
Impunè inſidias pecorique viriſque parabant,
Tollere nec cladem intentis in mutua bella
Cura fuit, major ſed erat meliorque voluptas
Finitimos flammis vexare & cædibus agros,
Et coctos calidis hoſtes apponere menſis.
Non tulit immanẽ ingluviẽ, qui temperat æſtus,
Sanguinis inque ſiti pacis ſuffundit amorem;
Vaſtitiem luſtrare cupit, regeſque cruentos

Viſere,

Viſere, & ingenuas craſſis dare mentibus artes.
Aſſumit numero è magno, quos indolis eſſe
Sciverat urbanæ, calicum ſed largior uſus
Vitaque liberior, nerviſque inimica libido
Fecerat effætos, at nobilis aura Tabaci
Compoſituſque labor, cœlique nitentior hauſtus
Senſim reddiderat reparatis viribus ægros.
Amphoriã, Balanũq́; legit, comemq́; Neandrũ,
Iucundos comites, totidem quibus addit amœna
Fronte viros, luſcum Pelian, geniјque ſagacis
Idmona, cærulei ridendum tubere naſi,
Pauperis & barbæ metuentẽ ſcõmata Trullum.
Hærebat ſociјs, & clam poſt terga ſubibat
Olim gratus Aper, caſu ſed ſurdus iniquo
Non adeo, ut ſolitus, ſuavis comes, atq; facetus,
Iuſſus abire manu, invitus ſub tecta redivit.
Regulus Hæmatoës, quo nõ truculentior alter
Vicinos capere, & captos prandere, tenebat
Non procul imperium vaſtis incluſus in antris,
Turpis ubi laniena fuit; juvenumque ſenumque
Corpora vincta jacent ſtabulis, pinguiq́; polentâ
Ingratam cumulant in gaudia dira ſaginam:
Huc canibus, jaculiſq́; plagiſq́; ſequentibus omne
Cornicinum ſonitu & miſtis latratibus agmen
Vertit iter, nec lõge aberat domus atra Tyrãni,
Qualem Dis habitat: primo venientibus antri

Os immane patet; congeſtis oſſibus albet
Limen, & affixis apparent culmina tectis,
Conſitus ut ſcolymis horreſcit edulibus hortus:
Quũ capita in ſquamas longis crevere medullis.
Forte dies genialis erat, Lapithæq; repoſtis
Inſtruere altilibus convivia lauta parabant.
Agminis ad ſtrepitũ cavea caput exerit Heros
Mulleus, & virides exponit vertice plumas:
Mox refugit viſis, venit alter, & alter, & antri
Interiora petunt, nec portam vecte parato
Claudere, nec mirã meminere excludere gentẽ:
Dum tenet attonitos cæcus timor, ilicet Idmon
Primus in ignotos audet penetrare receſſus,
Cum cane naſuto; ſequitur mox cætera pubes
Palpans in tenebris, niſi qua per ſumma receptus
Tecta viam oſtendit ſub opaco lumine ſplendor,
Silenus medio, extremo tutiſſimus Evan:
Perveniunt tandem, ducit quo nidor, in aulam
Ferventem fremitu, facies ubi dira culinæ
Perculit ingreſſos primo, plenique lebetes
Fumantũm capitum, verubuſq; infixa colurnis
Multa virũ femora, & ſtillantes lãcibus armi;
Fœmineiq; coqui cinctis circum ilia peplis.
Non procul in clathris porcorum more jacebant
Corpora dena virũm feſto ſervata propinquo,
Dum creſcãt adipes, lacrymis quos Liber obortis

Præterit

Præterit. Hæmateëm attenta dum nare moloſſi
Veſtigat, penitoque latentem affatur in antro,
Surge miſer, vultuſq́; hominum conſueſce tueri:
Venimus innocui, cædes nec cædibus iſtas
Vlciſci eſt animus; veniam donamus avitis
Ritibus, & placidos gerimus ſine ſanguine mo-
res.
Si cruor eſt cordi, pugnandi & tanta libido,
Bella movete feris, armento arcete leones:
Parcite vicinis, turpes nec ventribus eſcas
Indite, nec fœdis poſtes ornate trophæis.
Non eſt illa lupis rabies: non tigride tigris
Paſcitur, irato nec fit leo cœna leoni:
Tollite ferales epulas, & condite terra
Triſtes relliquias, dapibuſq́; fruamur honeſtis.
Ille nihil clarum; obſcuros modo gutture mittit
Grunnitus, torvumq́; tuens, non ſponte monenti
Obſequitur, pavidoſq́; jubet parere clientes:
Tumque abit annona infelix, meliore parata
Succedunt verubus jucunda obſonia mundis
Cervorumque ſuumque tori, leporeſque anateſq;
Venantum, & quicquid dederat labor.
Advolvũtur humi (nec enim cõjungere menſas
Hora dabat) Bacchus primum vetuluſque ma-
giſter,
Tertius Hæmatoës; nullo mox ordine ſeni

Procumbunt comites, tum picti terga ſodales.
Fata juvent; nunquam dextras junxiſſe fideles
Pæniteat (rex Liber ait) fœlicia ſint hæc
Fœderis incœpti primordia: ponite amici
Ritus immundos. facilique aſſueſcite vitæ:
Tuque adeo, ſubitos aditus, nec libera, frater,
Condemna alloquia ingenui firmamen amoris;
Proderit hoc olim hoſpitium, nec veſtra juventus
Utile ſubſidium vitæ didiciſſe dolebit:
Hoc tu pignus habe, quo nullum ſanctius optes.
Dixit, & undantem vino cratera recenti
Impiger exhaurit, ſecto quod palmite nuper
Arboris aëreæ repetito effluxerat ictu,
Viribus & plenis ſtabat prope: ſuſcipit ingens
Bellus, & epoto miſerorum ſanguine, tetram
Non prius aſpectum nectar deturbat in alvum,
Emittitque olidæ ructamina cruda popinæ.
Subriſit Pelius: narem compeſcuit Idmon;
Euuius increpuit nutu, & ſermone benigno
Non bene conſtantis vultum firmavit amici.
Euge virum! ut vero placuit liquor? ille ſubaudax,
Fronte ſuperciliοque ad verticis oſſa retractis,
Eſt bonus iſte cruor, quocunque è gutture fluxit;
Vix melior pueri imberbis: ſi quis mihi porro
Præbeat, haud verear patinam ſorbere ſecundã.

Quod

Quod poſcis dabitur : ſed pocula jungere poclis
Et turpe & nocuum. neſcis bone, qualis in iſto
Sanguine ſævitia eſt; proprio te diſcere damno
Non patiar : forte ex aliis ſine crimine noſces.
Vt vero patrias craſſa caligine mentis
Ignoratis opes ! hebeti tam grata palato
Munera ſucciſo de cortice ſufficit arbos
Obvia, nec ſumptu, multo nec emenda labore;
Sponte ſuos præbet lanianda ſecuribus artus,
Fundit & æternos redivivis fontibus amnes :
Cedite, legitimos terræ bona vertite in uſus,
Ducite nec pulcrum humanis pingueſcere venis,
Et terræ ſinibus ſerpentum more latentes
Luce, viriſq; procul naturæ extinguere lumen :
Sunt vobis hominum vultus, ſunt pectora, nec mens
Degener, intrepidæque animis ad prælia vires.
Tot bona curtumulo infoditis? de frõte character
Humana periit, nec quamvis ſanguine paſtis,
Sanguineus color eſt : tumido ſed luridus ore
Pallor ineſt, oculique latent, diſcrimina naſum
Nulla genaſque inter ; facies veſica videtur :
Tempora nuda pilis, putri labra turgida tabo,
Et nigro trepidi promanant ſanguine dentes.
Vix animam trahitis, nervis attollere coſtas
Non datur, injecto ceu pondere pectus anhelat :

Eſt

Eſt piger excuſſis genibus gradus, & dapis alm
Nullus amor, ſed humi juvat edormire veterr-
num.
Hanc ſitus, & nunquam ſoli nec pervia venti
Antra dedere luem, ſpurcoque obſonia ſucco;
At magis ira Deûm menſis accenſa nefandis
Intulit immundam reſoluto robore peſtem;
Et jam barbariem luitis, potumque cruorem
Redditis impuro, qui vos infecerat, ore,
Ut moniti quæratis opem: ſed nec bona veſtra
Nec mala noviſtis; tantus ſtupor occupat agros
Cernitis accenſo pregnatum pulvere fumum
Nare venire Senis velut exhalante camino?
Pulvis hic herba fuit: vobis vicina Tabaca
Nomine vix noto clarum dedit inſula nomen.
Hinc finem ſperate malis: tu cane Magiſter,
Cui natura parens rerum momenta ſuarum
Credidit, ingenium remedî percurre, modumq;
Nec differ miſeris optatam afflare ſalutem.
Hic, paulum tubulo amoto, flammaque moratus;
Magna jubes, dixit: ſi qua tamen auribus iſtis
Digna putas, dicam; detur modò vita, recenſque
Libertas miſeris, pedibus quos ſunt ligatis
Ægrotos ſtabulis in fœdo ſtramine vidi.
Annuit Hæmathoës: ſolvuntur vincula claudis,
Prorepunt geminis nixi, ſua quique gerentes

Ore

Ore mala, & lucem veriti tetigiſſe ſupremam,
Vultibus obſcœnis latâ ductantur in aulâ.
Non tenuit lacrymas vetulus Pater. Eia ſodales
Vivite, ait, vitam meliori at ducite fato:
Nam licet, & dabitur: latet iſto condita buxo
Veſtra ſalus, modò ſit ſervari certa voluntas.
Tu miſerande Senex, muriã pro ſanguine venis
Qui generas, cui crura labant luctante podagrâ,
Purpurei ſtillant, hebeteſque arctantur ocelli,
Cecus eris, ſi ſpernis opem, ſed ab arte medelam
Sufficiam; & tumidis albo ſuffimine buccis
In pileum nebulam inſpirat, vultuſque ſeniles
Protinus includit junctis ad tempora limbis.
Excipit ore ſenex mordentes lumina fumos,
Et patitur juſſus ſpe conſolante dolorem,
Exprimit imbrẽ oculis, videt acrius omnia circum,
Plenius admiſſa deterſis luce feneſtris.
Atque poteſt adeo ſalebroſa in nare Magiſtri
Eminus extantes oculo numerare pyropos:
Namque rogatus uti in naſo quæ cerneret, & quot
Diceret, oſtendit digitos, & fraga tot, inquit,
Aſpicio in noſtris naſcuntur qualia ſylvis.

Ilia

Ilia concuſſit vetulus, riſere ſodales.
Dignus es articulis ſine nodo: age ſugito, dixit
Claude labrum, & laxis expira naribus auram
Sugit, & expirat; ſed porro injuſſus, ut antrum
In gyros volvi, & turbari ructibus alvum
Senſit, humi recubans confertim cruda remitti
Fruſta, & multiplices, quas ante voraverat offas.
En podagræ exitium: ſic fonte revellitur ipſo
Succus edax teneros rodens ſine dentibus artus
Hoc bis agas, quum luna latet, cumque orbe re-crevit
(Tum latebris turgẽt ſucci, tũ mobilis humor)
Poſt laves patinas, & prandia pinguis omaſi.
Sic ubi ciſternam illuvie, primamque cloacam
Terſerit, humores ablatis fæcibus ibunt
Purius, articulis blanda, & ſine ſorditie acri
Nutrimenta fluent, quo nec facunda maligna
Relliquijs acidi pungentur acumine nitri,
Torta nec in durã concreſcent vincula cretam:
Tum levitate pedum Satyris certabis, & ipſa
Sponte tua poteris ſaltu ductare choreas.
Quod ſi pauca tamen ſalſæ veſtigia labis
Exuperant, hauſti blanda torpedine fumi
Vaneſcent, nec hebes ſenſus, velut ante, dolebit
Hac ope non podagræ tantũ cruciamina ceſſant

Se-

Sed porrò coli rabies, ſed volvulus atrox,
Gutturis & fœdæ tollens diſcrimina ſedis,
Et capitis clavus, & ſibilus auris adurens
Miteſcunt ſubito, nec poſt injuſſa recurrunt,
Si modò quis conſtanter amat, nec jurgia curat
Conjugis in fumū inſontē maledicta vomentis,
Oſcula quod vitiet, nitidas & conſpuat ædes.
Vir fuit antiquæ fidei, nec moribus aſper,
Æquoreas habitans morboſo in littore ſedes
Labe nova infames; quos ceperat acre venenū.
Frendebant medio terebrati abdomine, mox ut
Repſerat extremos morbi violentia in artus:
Tenſa velut valido mēbra omnia fune rigebant,
Nec vis ulla ſuper, nec motus ulla facultas.
Ille malo arreptus, Phœbeas jugiter artes
Implorabat inops, dedit & medicamina Phœbus
Nequicquam, at ſolitis conatum luſit in herbis,
Donec inauditam melior fortuna medelam
Præbuit, & facili reparavit damna Tabaco.
Inde colit munus Divûm, multoſque per annos
Obtinet illæſam fumo conſtante ſalutem,
Cum prius incerto vitæ, tremuliſque lacertis
Importuna lues, necdum ſuperata rediret:
Nempe ſalis pungens acies obtuſa ſopore
Deſijt in molles mucronem intendere nervos.
Sic ubi radicem dentis deterrimus humor

Vellicat,

Vellicat, ardentemque inflavit tubere duro,
Qualem offert nucibus concluſis ſimia, buccam
Fumus in os veniat, parvoq́ue ut tempore clauſ
Manſerit, extemplo, gemituſq́ue, tumorq́ue rec
dent.
Sic aliæ migrant afflicto è corpore peſtes,
Quas mala conceptæ ſalſuginis aura creavit.
Labentes pluviæ ſublimi è fornice tecti
In teneros folles, quibus inſita flamma movend
Vivit, & in numerum flatu modulante, fovetur
Denſatæ in media pendent regione, feraſque
Ante, levis quam ſit mẽbrana arroſa, feruntur
Quid referam tumidas fauces, laqueumque l
tentem,
Hellucum, & ſubitâ dubios vertigine greſſus,
Clangoſaſque brevi minitantia flumina nares:
Omnia mulcentur fumo, ſi provida cura
Maturat, ſeras nec opem producit in horas.
Sunt, quibus occultis mordax contagio mem
bris
Offecit, ſeu ſpurcities nitroſa canales
Raſerit urinæ, vel apertum fæcibus anum:
Hinc quoque luctifico requiem ſperate dolori
Qui matulæ ingemitis, qui clavos inter acut
Horrida Caucaſei depingitis ora Promethei.
Non ego vaticinor, Parnaſſi aut ſomnia fingo

Not

Nota loquor, quæque ipſe prius crudelia ſenſi,
Quam facies Pæti mirandaque nota foret vis:
Namque (fatebor enim) luxu tranſacta ju-
ventus
Cum Baccho, Satyris, & ſuavi iſto comitatu,
Hic illic vetulo rimas in corpore fecit,
Subjecitq; malis, quæ magna eſt noſſe voluptas,
Sanaſſe utilior, noſtroque probata periclo
Certius in populi juvat uſurpare ſalutem:
Sed quia par cura eſt triſtes expellere morbos,
Et validos ſervare habitus, quæ cautio ſanis,
Diſcite, quiſve modus, nec enim omnibus omnia
proſunt.
Oderunt alij natura, ut triſte venenum,
Deficiuntque animo ad folij fumantis odorem:
Stulte alij damnãt, novitas quia diſplicet omnis,
Quod ſine Pæto atavi meliores ſtirpe ſequenti
Conceſſum à ſuperis egere ſalubriter ævum.
Abſtineant ambo: nec enim pugnare decorum eſt
Naturæ, aut rectam invitis infundere mentem.
Si quis amat, ſapienter amet, nec Simius alter
Conſilio, & ſine fine aliorum irrumpat in actus.
Sunt qui fumum ideo, ut potent tantummodo,
potant,
Urbanos inter ne non habeantur amœni,
Proſit ne an noceat ſibi ſus deque ferentes:

Ruſticus ille, maluſque pudor: nam vel juvat haustus,
Vel lædit. te ipſum noſcas, & idonea fumo
Corpora, ne ſero tandem tua damna queraris.
Si cui grande caput proſtanti fronte rotundum,
Lati humeri, pectus patulum, toroſaq; membra,
Sub cute obeſa caro, pituitaque multa palato,
Is bibat impune, & repetito indulgeat hauſtu,
Si libet, & juſtos ſumendi reſpicit uſus:
Parcius attingāt graciles, quibus ardua cervix,
Frons anguſta, caput minimū, præcordia preſſa,
Excarneſque genæ, & pauca mucagine nares.
Ollis ſpirituum ut brevis eſt annona cerebro,
Obruitur facile conferti aſpergine fumi,
Haud ſecus ac nebulę hyberni caligine ſolis.
Compoſiti validis biberint ſi largius æquo,
Occupat ignavos torpor, defeſſa quietem
Membra petunt, nervis velut ex ætate ſolutis
Mane tremunt, altaque cbeunt in luce ſoporem.
Quod ſi præterea roſeus color inficit ora,
Et ſubeunt tuſſes, & denſus anhelitus, illum
Ejurare tubos jubeo, caroſque ſodales,
Ne redimat nocuos vitæ diſcrimine luſus.
Illi pulmo flagrat, putrive uligine turgens
Febrim corde fovet, lentoque abſolvitur igne.
Sed ſi tantus amor ſumi, nec tendere contra

Vota

Vota libet, cæco ratio ſed cedit amori,
Bechion arentem ſumat, fumumque capeſſat,
Non metus hinc fuerit, ſed ſpes nō vana ſalutis:
Nec moderatus .n. accendit calor, at levis aura
Vlcera deſiccat, ſaniemque è pectore ducit.
Denique ſi qua vehit tectam cauſa abdita tabē,
Seu mala per totum diffuſa injuria corpus,
Seu cita febris erit, læſi vel viſceris æſtus,
Ah! tibi ne tanti ſit pernicioſa voluptas.
Declina illecebras, & quamvis parcere durum,
Parce tamen, certæ & caveas auctaria cladis.
Eſt etiam quandoque, ut, qua data porta, ſubinde
Erumpat ſus deque cruor, lethumque minetur,
Et vomitu ruat, & laxis fluat alvus habenis:
Quicquid contigerit, feralia pocula mitte,
Nec libeat nocuas immittere faucibus eſcas:
Sanguinis hinc fluvij creſcunt, vomituſq́ ferocit,
Vitaq́ diſiectis tandē cum fæcibus exit.
Iudicio hîc ſiſtor rationis tollere viſus
Quod poſui: nam ſi Pæti gravis herba ſoporat,
Et ſopor excrementa tenet, damnatur iniquè
Quod juvat & laudem meruit, bene præmonet, inquam,
Quiſquis is eſt, nodum neque diſſolviſſe pigebit:
Hunc ergo jubeo in mentem revocare, quod olim

 Sanximus,

Sanximus, adverſas ſimul hic ſubſiſtere vires:
Nempe ſale hinc ſtimulat naturā pellere tardā
Ac veluti vivis pigram calcaribus urget:
Parte alia exhalans nebuloſo ſulfure ſomnos,
Siſtit, & effuſam facili compeſcit habenâ.
Ac velut indomitus ſonipes juxta ilia foſſus
Evolat, & fræno deinceps parere recuſat;
Sic ubi depultrix validè movet, & retinendi
Vis labat, ut leviter tacta eſt, ruit impete mult
Nec motam retinere leve eſt, nec tollere lapſam
Et magis effluxiſſe nocet, quam clauſa manere
Vſque adeo multū eſt rerū momenta, modumq
Temporaque, & quæ ſit cunctis natura, tenere
Sic virtus viget ipſa, viget quoq; corporis æta
Vtraque deliquio tandem nimioque labaſcit.
Nil melius vino; vinum tamen omnibus æquo
Non datur in cyatho, nec ſugitur omnibus hori
Immo etiam quandoq; necat, quandoq; furore
Suſcitat, interdum rationem largior hauſtus
Obruit in ſpatium, quo mobilis orbita cœli
Volvitur, inq; locum redit unde exiverat an
Solvitur interea ſtrictis niſi crapula vinclis,
Ebrius expirat, ſaltem expiraſſe putatur.
Haud procul exemplū: nuper Satyriſcus Ad
Dum tua feſta colit, rex ô Lenæe ſepultus (n
Et vino & ſomno, ſub terram ut mortuus ivi

Poſtri

Poſtridie effoſſus vitæ manifeſta receptæ
Signa dedit, capite effracto, manibuſq; cruentis.
At miſer adverſus mortem cubitoque genuque
Confligens, animam clauſa colliſerat arca.
Quid tam funeſtum noſtræ adverſarius arti
Objiciat? nulli, quantumvis multa, obeundi
Cauſa fuit, mentem nulli, quod conſtet, ademit.
Contra lætitia in magna, dum pocla ſalutis
Ordine diſcurrunt, ſi quis temerarius audet
Iura inſana ſequi calicum, pugnamque laceſſit,
Ne titubet ratio, aut greſſu titubante vacillet,
Arripiat tubulum, medicā intermiſceat auram,
Surget inoffenſo vultu, bene condita verba
Sobrius exponet, fumi dum neſcia turba
Inſtabilis prodet vibrantes fronte lucernas,
Et greſſu inſolito dabit irriſoribus anſam.
Nempe tuus fumo, Bis-nate, retunditur ignis,
Mobilis & rabies blando torpore quieſcit.
(Nec ferat invidiā quæ dat tibi copula laudē)
Non melius lapidi Herculeo Chalybūq; metallo
Convenit, optatū quam quærunt vina Tabacū:
Sic operas præſtant inter ſe, junctaque multo
Nobilibus ſapiunt, quam deguſtata ſeorſim.
Denique mortales, quantū eſt, conducit in uſus,
Nec quicquam, ut ſuis occiſi, non utile; flammæ
Qui ſuperat poſt fata ciris rubigine fœda

Defricat, & flavos facit excandeſcere dentes
Fumus & ipſe (novum auditu) conſiſtere juſſ
Paret, & emiſſus per conniventia labra,
Ore manu impreſſo, fulvũ denſatur in ungu
Virginibus carum, quibus à ſerpigine longa
Prurit ſcabra manus, manantibus undiq; rim
Lævigat admotũ, & ſplendorem inducit ebur
Non ſine portento; nec parvo gratia conſtat.
Namque per arcanos penetrabilis auri meat
Cor quatit, & ſtomachi vinclis utrinq; ſolu
Æolium ventis ſubvertit olentibus utrem:
Sed vita incolumi, ridentibus affatim amici
Inde metus tutos, decus inde doloribus empt
Jam bona decerpſi: nunc ſi quæ incomm
ab uſu
Obveniunt, ſeu ſint verè, ſeu vera videntur
Expediam, longa nec vos ambage morabor.
Inſimulatur enim, claræ quod mentis acumi
Obtundat, ſpecieſque locis poſituque decenti
Confundat tenebris, & nigra oblivia ducat.
Crimẽ atrox; ſed quod vel prava calũnia fin
Vel bona ſimplicitas: non eſt, quia non potis
Immortalis enim cùm ſit mens, ortaque cœ
Portio, corporeis non eſt obnoxia damnis.
Actio recta quidem, ſi læditur inſtrumentu
Læditur ad tempus, causâ durante, ſed ipſa

Mens intacta manet, quanquã, ceu nubibus atris
Circumfuſa latet, radioſque occultat inertes.
Non aliter Phœbi quam lucida tela Dianæ
Intercepta globo, vel tegmine nubis opacæ,
Tempore non longo noſtris tolluntur ocellis;
Nec minus ipſe tamen ſincero candidus orbe
Ardet, & innumeris lucem communicat aſtris:
Sic animo nulla eſt, animi niſi crimine labes:
Deſidia, & luxus, levis inconſtantia, & ira
Ingenium obtundunt, lumen rationis inumbrant,
Permiſcentque notas tabulis, & nomina delent.
Quilibet id meminit quod amat, crebroq; revol-
Da mihi de multis fumi potoribus unum, (vit.
Creditor, aut plenæ cui ſint oblita crumenæ
Scrinia, deſponſæ vel notum limen amicæ,
Et dabo de fumi multis oſoribus octo,
Aut plures etiam, proprium cognomen, & acta
Heſterna, & patriæ oblitos elementa loquelæ.
Scilicet aut nocuum virus, vel peſtifer ignis,
Aut morbus ſubito ſumens à verbere nomen,
Aut nimium palpata Venus vergente ſenectâ
Læſerat officium cerebri, nec congener æthræ
Spiritus everſa poterat durare fabrina.
Quod ſi præſtanti folio ſuppreſſa periret
Vis reminiſcendi, cur tot prægnantia rebus
Pectora vaſtitiem quæſitæ laudis amarent?

Qualia nota, quibus nihil ignoratur eorum,
Quæ callere licet, quibus eſt dilecta voluptas
Condere res animo, populiſque aſtante corona
Condita mente prius memori diffundere lingua?
At thalamos contriſtat iners, piger halitus,
Caſtior, abſtruſas partes qui faſcinat, agno.(ipſo
Audio fœmineas voces; nam maſcula virtus
Laudarit potius rabidi ſufflamen amoris.
Non hodierna quidē infirmi querimonia ſexus;
Matronis odium eſt, ex quo Vulcania conjux
Frigore ſuſpectam gelidis certare cicutis
Inferri in Cyprum vetuit Cytherea Paphumq́;
Bello nempe redux inter convivia Divûm
Evius ut domitæ obtulerat nova gaudia terræ,
Iuppiter ante alios, & cum Iove Mulciber & Mars
Atlantiſque Nepos, & nectare plenus Apollo,
Fumivomis olidā ſimularant naribus Ætnam.
Ridebant novitate Deæ, ſed nocte ſopora
Offenſæ ſtatuere ſuo depellere cœlo
Theſſalicos ritus, vigileſque tenere maritos.
Ergo poſtridie ſimul ac fumoſa ſupellex
Prodit, prima Venus cœpti manifeſta protervi
Involat in mercem, buxumque & pulverem, & ignem
Tam facilis Diva Superis mirantibus iras

Subverſos

Subverſos pedibus ſummo deturbat Olympo:
Sic laſciva Cypris inſanijt : at Jove nata
Bellatrix, nemorum Virgo, Pindique ſorores
Sparſas relliquias gremio legêre, patremque
Thyrſigerum obnixè nova ſupplementa roga-
runt,
Subſidium & voto gratis retulere pudico.
Ingens opprobrium verò, ſi Cypridis æſtum
Temperat, imperium menti, membriſque vigo-
rem,
Virtutumque decus rarâ virtute tuetur:
Non extinguit enim nymphææ aut cannabis in-
ſtar
Naturæ inſtinctum, ſobolis nec munera tollit,
Fors numerum minuit ; ſed fræno arctata Cu-
pido
Quod demit numero, generis bonitate reponit.
Grande bonum, ſi vel tenuis fortuna parentum
Nō premitur multâ prole, aut reſpublica gaudet
Fortibus & juſtis potius quam plebe frequenti.
Utilis hinc adeo ſenibus, primæque juventæ,
Frugaleſque cado in ſummo ſibi præſtat, & imo,
Dum celeres flammas, cinereſq; ſubinde tepētes
Aut ſedat ſubitò, aut ut fusâ diluit undâ,
Stultitia facili canos, pubemque furore,
Indeque prognatâ ſolvens vertigine Mundum.
Ne

Ne deſpecta tamẽ veſtris prorſum exulet hortis
O domina! in duris & habet ſua cõmoda rebus:
Errantes uteros ſurſum trans ſepta ruentes,
Et tenſum veluti ferientes ariete ventrem,
Si quando oppreſſus pulmo ſublatus anhelat,
Deprimit, inque ſuas cogit deſcendere ſedes
Ocyus, incumbens binûm quam centurionum
Pondus, & impoſiti denſiſſima ſarcina plumbi.
Porrò nulla ſeni, ſi vitea pocula demas,
Commodiora dedit mater bellaria tellus,
Seu ſervanda venit naturæ annona fovendo
Humorem ingenitũ, ſuavem fundendo vaporem
Arenti cerebro, pellendi aut ſenſibus hoſtes:
Namque aciem lippis acuit; cui ſtiria pendens
Naſum hebetat, reddit ſiccatâ nare ſagacem,
Diſſolvitq́; graves ventoſa ex aure ſuſurros,
In mentem, ut melius ſapientum dicta recondat,
Colloquijſq; diem moroſaq́; tædia fallat.
Quod ſi quis damnoſa luens delicta juventæ,
Nocte crucẽ ſcapulis geſtat, ſomnumq; recuſat,
Hic quoque ſolamen quærat, requiemq́; labori
Non tantùm ſopor in venas obrepet amicus,
Vnde dolor cedat, ſed, ne nox longa putetur,
Somnia pulcra dabit, rerum & ſpectacula viva
Offeret ante oculos: non qualia monſtra figurat
Torrida bilis atrox, faba, lentes, cæpa, faſelus

Allia

Allia, & alterum fatuum, manicumq́; ſolanū,
Si quis edit, medio in ſomno ſpectare putabit
Horrendas facies, confuſaque ſæcla animantum,
Quæ nec ſunt, nec erunt, harpyas æquore nantes,
Aëre Centauros, fiſſâ tellure Draconum
Agmina, & ore nigro jaculantes Dæmonas ignem.
Quin etiam in ſubita ſibi tempeſtate videtur
Æquore ſorberi, & motis luctator in undis
Brachia anhelus agit, celſa modò rupe volutus
In mare collabi, ſonitumque excire cadendo:
Latronum gladijs adigi, modò compede fracta
Adſpicit exertis inſurgere dentibus urſum,
Auxilium inclamat nonnunquā vocibus altis,
Interdum gemitu, donec formidine ſomnum
Excutiat, puncto necis experrectus in ipſo,
Exanimis, gelido perfuſus membra madore.
Longè aliter pictis nocturna aulæa figuris
Lætificat noſtro eductus ſuffimine Morpheus,
Senſibus internis Naturæ congrua fingit
Privato & genio; quæ quiſque in mente revolvit
Luce vigil, vel amat, gratiſſima nocte recurrūt.
Aulicus, orator, medicus, mercator, agyrta,
Navita, piſcator, miles, auriga, poëta,
Agricola, & pictor, cerdo, patronus, amator,

Sopiti peragunt conſueta negotia, non ut
Sponte rudes cernunt dubitanti lumine formas,
Vel nuper natam per euntia nubila lunam,
Eſſe putant quodcunque vident. non ſegniter aurem
Incendunt dictis, atque enthymemata cudunt;
Ædificant verſus, clarè quos manè fatentur,
Atque alia expediunt alij, ne ſomnia credant
Eſſe, nec affinem morti, niſi nomine, ſomnum.
Non lethæus enim eſt opij ſopor, omnia ferreis
Interiora ligans, immota ut lege, catenis:
Non etiam ambiguæ turbatrix umbra cicutæ
Senſibus injiciens illuſis frivola vincla.
Quæ nec mota tenent objectis membra figuris,
Nec penitus vigilare ſinunt: ſic altera Baucis
Et conjux teneras cœnati forte cicutas
Effoſſas in agro, quas falſi ab imagine formæ
Crediderant ſiſer eſſe, aut notæ Baucidis herbã,
Poſtquam feſſa humili poſuiſſent membra grabato,
Nec vigiles, nec adhuc ſomni ſub pondere victi,
Exiliere toro; prior hæc, mox ille, vagatique
Atria per tugurî brumali nocte, rigentes,
Attoniti pariter, deliria mira ſtupentes,
Livida de trabibus retulerũt membra grabato.
At ſopitus homo claro ſpiramine Pæti

Gaudia

Gaudia pacifica noctis tranſacta retractat,
Et vigil ad ſolitum redit æquâ mente laborem,
Si modò laudatum fuerit, non vile, nec arte
Fictitiumque dolis. namq; omni electa Tabaco
Non eadem eſt bonitas: generoſum ab origine prima
Aſperum erit, denſum folio, pullumque tuendo
Iucundum longè & latè diffundet odorem
Permiſtum viola, aut aura radicis Etruſcæ
Incenſum referet guſtanti rite palato
Aſſyrium Aſphalton, cauti vel Caſtoris orchin:
Quod folio tenue eſt, Autumni frondibus æquum
Quale in Virginia, & Bermudæ naſcitur arvis,
Abjice, & aurigis fœnum, nautiſque relinque:
Pungit enim tunicas oculi, cerebrique volucra;
Qui bibet, ille graves ad opus mirabitur armos.
Pandiculator erit, malas diducet hiantes,
Et, niſi acuta fames ſtimulat, projectus ad ignē
Gaudebit ſeram ſtertendo adducere noctem.
Ante alios fugite ô Muſarum ſancta propago,
Qui veterum è chartis Sophiæ defoſſa metalla
Eruitis vigiles, deprenſum per ſua ſigna
Profligate ſcelus mangonū, & tradite flammi
Eſt qui delicias alieno ex orbe petitas
Captat adulterio, dum, quam Scytha fuſte per emit,

Miſcet odoratæ tabum ferale capellæ.
Stillam alius marathri jungit, vel pinguis am
Chalcanthive notam, quæ linguæ affuſa ſapor
Exhibet, ut Lybicæ mixta melligene cannæ;
Omnia damnoſe, ne dicam molliter: artem
Qui Naturæ adhibet, matris niſi conſulat or
Turbat opus, non addit opem: quod ſi tam
unquam
Laſcivire libet, laudique adjungere laudem,
Sumite lignum aloes, cujus levis aſſula plen
Fixa tubo totum fragrans perfundet acervu
Et cerebri ventres grato recreabit odore.
Sed neque congeſtis dapibus conjungite fum
Inde coqui turbatur opus, ſi clauſa ſuperne
Oſtia pulſantur, tum ſemielixa deorſum
Fercula ſuccenſens mittit, quæ didita chordis
Seditionem alvo ventoſaque murmura miſce
Sudum animo & placitis populata laboribus h
ras.
Pernitioſum etiam nudato admittere frigus
Vertice, vel vacuo Pætum potare camino:
Verberat aura cutim, recluſa foramina ſtring
Trans galeam teneras convellit acumine fibr
Et capiti pondus, horrorem crinibus addit:
Neu libeat ſolum calamo indulgere, nec ultra
Luxuriando modũ cerebri complere caverna

Altern

Alternis ſumatur; amant alterna Camœnæ,
Confertum natura fugit. tibi terminus eſto
Vertigo occipiens, quæ, ni ſimul orta recedit,
Adbibe lene zythū, vel aperto ſub Iove frigus,
Omnis & exigua ſedabitur arte tumultus.
At poſtquam capitis modulum cognoveris, intra
Fines curre tuos, nec te quæſiveris ultra.
Naturæ quiſquis ſervaverit ordine leges,
Ille mihi ſanus, ſapiens erit, atque beatus.
Talia ludebat Vetulus: narrantis ab ore
Heroüm reſupina cohors ſuſpenſa ſilebat,
Docta quidem vires, ſed inops tam nobilis herbæ
Progeniem optabat, renovandi & ſeminis artē.
Blæſus at ille ſiti, ſomnoque propinquior, uno,
Sed longo ut maduit, ſubito quoque ſtertuit. (hauſtu.
Nos veniā fati, feſſi licet, & ſitibundi,
Abſolvemus opus, & quæ Silenus omiſit,
Summa Tabacophilis culturæ arcana canemus.
Principio, ut meſſis reſpondeat ampla labori,
Sume medulloſum generoſo è germine ſemen,
Cui folium oblongum, craſſum, nulloq; pedunclo
Inſeritur trunco, ſed ab ipſo ſtipite ſurgit.
Proxima cura loci; tam ſtrenua planta recuſat
Segne ſolum; felix animoſo creſcit in agro
Qualem vitis amat: colles, objectaque ſoli
Arva legas, ubi terra levis, non marga ligoni

Obvia, non argilla tenax, non obſita muſco
Teſqua, nec impreſſo flentes ſub vomere glebæ.
Ne tamen egregiæ quantumvis indolis agrum
Bis ſere, ſi plena ducit te gloria meſſis. (et)
Prima rapit fœtura animæ quodcunque virili
Effœtaque uterũ delumbem in matre relinquit
Verte ſolũ, ſedeſque novas adſcribe quotanni
Hoſpiti inexpleto, feſſis gratiſſima ſulcis
Dum permiſſa quies pingui lætamine robur
Suppleat, exhauſta & geniũ per viſcera ſunda.
Nactus agrum urge operas; ne ſit ſolertior alter
Ordine deſcriptis ſpatijs pertundere terram,
Ternaque vel plura in parvum dare grana fo-
ramen,
Diviſa æquali ut vegetabilis aura tenore
Inſerat æqualem folia in ventura vigorem.
Quod ſi caſſum aliquod fallit, vel cedit in eſcam
Muribus, aut roſtro fodientibus omnia talpis,
Spes de relliquijs ſuperet; ſi ſoſpite turba
Denſior ortus obeſt folijs, tabeſque timetur,
Videris ut crebram tellure exurgere gentem,
Thrax eſto, patriæ leges imitare ſeveras,
Imminuas numerum, multiſq; è fratribus unum
Linque ſolo, vacua melius quo creſcat in areâ
Attrahat & plenum nutricis ab ubere ſuccũ
Mox ubi pingue ſolum, longiq; in tempore ſolis

Luxuriem

Luxuriem folijs dederint, in caudice robur,
Tempus erit terræ vicinas ſtringere frondes,
Major ut in ſummo claudatur cortice virtus,
Et ferat à juſto bonitatis judice palmam.
At ne præcipites meſſem; ut nigreſcere ſemen
Cœperit in calice, & folium mutare colorem,
Arma para, & cultros: vindemia nobilis inſtat,
Et merces operæ; luces optate ſerenas
Pæticolæ; nec enim folio minus officit imber,
Quam September obeſt maturis humidus uvis:
Tunc mete: dimidia eſt tibi jam decurſa laboris
Meta; quod hinc reſtat, curà haud leviore ge-
rendum:
Fruſtra etenim ſtudiū omne fuit, generiſq; ſoliq;
Gloria, ni ſummo veniat ſpectabilis actu.
Hic duo ſollicito tibi ſunt curanda labore:
Abſumendus aquæ, genitor putredinis, humor,
Ne fimus è folio fiat, mox ſpiritus & vis
Ignea, quæ pingui velut abdita dormit olivo,
Excutienda, ſuos & deducenda per artus.
Ergo, ne æthercam Sol fervidus hauriat auram
Sub tecto, longa ſuſpenſa è cannabe paulum
Areſcant folia, & parvo poſt tempore ſtrata
Congere acervatim, calor ut collectus ab imo
Turgeat, & cæcas diſtendat ad extima vires.
Sic cumulata tepent primo, tepefacta tumeſcūt,

Mox oritur ſudor; ſequitur nubecula fumi,
Et, niſi deſtruitur moles, tranſibit in ignem,
Ut portata domum nondum ſatis arida plauſtris
Gramina conſtipata flagrant, tectiſq; minantur.
Tu diſperge ſtruem, ſuſpende, iterumq; repone
In cumulos, ſeriemque tui pervade laboris,
Dum fervendo animæ veniat vis omnis in actū,
Siccando & maneat, neq; diffundatur in auras.
Hic oculis opus, hîc ductu rationis & uſu:
Nam brevis eſt nimij, brevis eſt quoque linea pauci,
Et gaudet natura modo; ſed ſi tamen uſquam
Peccatum, ut poſſis culpam ſarcire, docebo;
Non ardēte mero, aut muriâ, non melle, minuſq;
Auxilio matulæ, mangonia qualia tentant
Caupones, pretij quibus eſt odor ante ſalutem;
Subſidium ex ipſo poſces, prælo exprime ſuccum
Vilibus è folijs, quæ dextræ incuria paſſim
Præterijt, tepidaque ſinas ſpumeſcere in ollâ,
Decrepitum immergas labro, reddeſq; juventæ.
Hæc ſat erunt: jam quære ratem: merx ampla coloni
Augebit cenſus, & vectigalia regum,
Mercantum et loculos; naulum fortaſſe medenti
Auferet, autumnos populo factura ſalubres.
Forte etiam è furca donabit prandia corvis,

Ceſſator

Ceſſator ſi pauper emit, meliuſque locandas
Difflat egeſtatis vicinæ improvidus horas:
Sed bene dum modò ſit frugalibus atque modeſtis,
Turba perire volens, pereat, quicunq; ſalutem
Abnuit, is careat, nec rerum ſubruat uſus.
Cui mala lis, ratis in pelago, præpoſtera conjux,
Aut dolor impatiens, nutans aut debitor æris
Eripiunt ſomnos oculis, animoque quietem,
Is faciles leni ſolio debere fatetur
Inducias, meritamque refert pro munere laudē:
Quotquot in adverſum judex moroſior æquo
Evomit ampullas, ventis mandamus, & undas;
Orco devoveat, mox ſubventanea furvi
Dæmonis ova vocet, placando & idonea Diti,
Perſephones mulſum, Furiarum thus & odorē,
Et de Cerbereâ germen lethale ſalivâ;
Ridemus titulos, & verba poëtica pleno
Gutture laudamus, ſimilique reponimus arte.
Si quis amans veri nobis diſſenſerit, author
Conſilij alterius, quod pectore claudit, in albo
Scribat, & hos ſenſus rectâ ratione refellat.

In Pætologiam Doctiſsimi *Raph. Thorij* D. M.

Amici intimi.

QVod jam ſumma procul villarum culmina fumant,
Quod fumos bibit omnis ager, bibit omnis ab Aula
Ad caulam fumoſa domus, quod paſcere fumos
Fumoſos equitum cum Dictatore magiſtros,
Quod pueros fumare juvat, fumare puellas,
Mollius indignor: quin tecum ignoſco puellis
Et pueris, aulis, caulis, equitumque Magiſtris,
Prime pater Pæti, fumantum gloria, THORI,
Non fumum ex fulgore, ſed ex fumo dare lucem
Sedule; Te prætore magis lippire decenter
Quam lachrymâ ridente putant; jucunda cuique
Te Medico tuſſis cui nec pituita moleſta eſt
Creditur inſtantes membris emungere morbos.
At mihi quod ſacra latet in vertigine multo
Præcipuum eſt; Hos te calices feciſſe diſertum:
Hæc aliquid certe fumo facundia debet.

Fæcundi

Fæcundi calices, felix vertigo, ſaliva
Nobilis, inſignes lachrymæ, gratiſſima tuſſis.
Me quoque, ſi parcè videor laudare merentes
Inſolitas calicumque ſuper præconia laudes;
Me quoque vicinis afflatum credite fumis,
Et ſicco titubare mero; brevis iſte futurus
Eſt furor: exierit ſenſim veſania primi
Turbinis; aggrediar ſtabilis de nare repenti
Fundere cum fumis quæ vos per ſæcula vectent
Verba, vetentque mori, nolint Iovis ira vel ignes.
Pro fumi! ſed & hic furor eſt; ignoſcite vobis,
Fumoſoque mihi: ceſſem fumare, tacebo
Sobrius, & ſapiam, labris encomia, linguâ,
Dentibus occludam: quid enim, ſi THORIVS unum
Arguit ipſe ſui reliquum feciſſe ſtuporem?

IN EANDEM.

Carmina ſputantur fumi potoribus, audi
Maſſiliæ ſi quem fumea vina juvant,
THORIVS *exemplo docuit ſpumantia multum*
Pocula, fumantes omnia poſſe tubos.

CONSTANTER.

Raphael Thorius

D. Conſtantino Hugeino

Equiti, &c. S. P.

NEſcio equidem, Vir Clariſſ. quæ vos iſthic agitant Phœbi intemperiæ, ut volentem nolentem ad veſtra ſacra pertrahatis. Vis eſt hæc quidem. Aſſentior tamen ἕκων ἀέκοντι θυμῷ. Obtinuit jam à me clariſſimus D. Kinſchotius, quod tu nunc amoris violen-

tiâ

tiâ extorques. Miſi illi ante dies octo utriuſque Pæti luſum. Prodeat, quando ita vultis, ſed indemnem præſtare authorem memineritis contra magiſtros morum, quibus forte in hac ætate argumenti levitas ridebitur; & ſuaviter. Graviora quidem habebam, tum Ethica, tum Theologica. Quæ, ſi vobis ſalivam moviſſent, aliquanto libentius expoſuiſſem. Quod ſi hæc præludia plauſum invenerint, non recuſabo ulterius in ſcenam progredi, veſtris auſpicijs fretus, ut quicquid in utramvis partem ceciderit, id vobis imputetur. Interim, quoniam jacta eſt alea, & fracti obices, ex tuo rogatu mitto

luſum

luſum tertium, non uſque adeò à prioribus, nec à tempeſtate, alienum. Hyems eſt: quæ ſi frigida videtur, veniam ſecum de ſuo feret nomine. Comitetur Pætum, aut ſequatur, ſi non diſconvenit. Si tibi, ſi Rutgerſio, Heinſio, Kinſchotio, placet, gratulabor quidem, at invidebo proli fœlicitatem, quam ipſe ſibi pater exoptat. Picturatam frontem vidi, & riſi inventoris ingenium, qui tam benè res συγγενεῖς conjunxit. Cæterum, quod fœlix fauſtumque ſit Reipublicæ, videat lucem noſter ludio, ut inde hilares magis lætentur, triſtes recreentur. Certè mira eſt hominum natura, quibus in ſe-

nio

nio placet puerilitas, & in graviſſ
mis periculis leporum ſuavitas: a
modo ſint condimenta, non cib
veniam (ſpero) invenient apud Iu
dices non nimis barbatos. Vall
Londini 26. Febr. 1625.

I

IN
HYEMEM
Doctiſſ. R. Thorij D. M.

SIc Medicè decuit, ſic ſe curaſſe Britannè,
Poſt furvos nidore frui, meliore culina
Poſt lachrymas, avidæque irritamenta ſalivæ.
En ego me, THORI, *convivā ſiſto, vel umbrā,*
Qualemcumque vocas. juvat in tot fercula fundi,
Et faciem variare gulæ. juvat eſſe lepores
Et lepores. juvat omne tuis condire meracis,
Brumaleſque dies, niveas, te judice, noctes,
Noctibus & dubias confundere ſolibus umbras.
Tu modo livor ades, nec prandia diſce Galeni
Semper fœtida, nec puta Permeſſide ſemper
Paſcier, aut ſolo veſci nidore Poëtam.
Hem! tales neç aquæ pariunt, nec ἀδειπνία Brumas.

E. CONSTANTER.

In ejuſdem
HYEMEM.

FVmus habet finem, nec enim omnis nubibus iſtis
Diſcedit conviva ſatur, diverſa palatis
Diverſis ſapiunt; hic apponuntur amicis
Brumales epulæ, doctis ſermonibus horæ
Falluntur, ſolvit, ſua per convivia, frigus
Thorius, & ventrem pariter cum lumine paſcit.
Non opus eſt dapibus, parviſve paratibus oret,
More ſuo, veniam, dat condimenta palato
Grata omni, novit quibus eſt jus aptius herbis.
O utinam, Thori, veſtris mihi poſſe daretur
Colloquiiſque frui, lautiſque accumbere menſis!
Nil ego contulerim tam docto ſanus amico.
Fallor! an & menſis adſum conviva ſecundis,
Hoc erat in votis, cœnantes inter amicos
Dulce mihi ſurere eſt; nec enim magis ulla palato
Grata datur, quàm quæ condita leporibus, eſca.

LVD. à KINSCHOT.

Ejuſdem

HYEMS.

AMnicolæ vates, clauſis quos ædibus algor
Miſit in exilium, duris & rebus egeſtas
Sedibus ignotis locupletum ad limina vilem
Mendicare jubet gemebundo carmine victum,
Incolumes ſi qui tanta de clade ſuperſunt,
Pectore ſi quis adhuc niveo calor inſitus hæret,
Dicite jejunum peregrini carmen olores.
Et me tangit hyems; noſter quoq; friget Apollo;
Forſitan & plectro fruſtra oſtia celſa potentum
Pulſaret, miſeras ſupplens niſi filius artes
Arte minus ſterili vacuos farciret hiatus
Et, radiante pyra juſſo fervere lebeti, cu
Ubere perfuſos apponeret ungine caule em
Ille Patris citharã obtendens, dũ brũma ſ. lubre;
Publicat inducias, noſtris & bella crinitis,

Ante focum impellit gelidos effundere verſus.
Flat Boreas, albēt mōtes, ſtant flumina ripis,
Fit nive nigra dies; Sol ipſe in nubibus alget
Feſtinans cubitum, vel ſaltem algere videtur,
Cornibus illuſtrat dũ Luna micantibus Orbem:
Barba gelu concreta ſonat; flent lumina vento;
Interea ore ſtrepunt dentes, rigor efferus ungues
Lancinat, & prohibet plenas emungere nares.
Mitte puer luſum in glacie, ne lubrica fallat
Area & averſo vitreum caput intonet ictu
Cum natibus, referaſq; domũ pendentia crura.
Ingere ligna foco, tremulis & vellera lumbis:
Marmoream Cererē, lapidoſaq; fruſta Lyæi,
Atq; humilē menſam ſplendenti appone camino.
Prima domet ſtomachum glacie domita ipſa frementem
Braſſica, ſed multo quæ ſurgat ſuccida lardo:
Delicias putres calloſa volumina verris
Non moror; obtineant craſſæ ſua ſilfia nares
Cretenſi mergenda mero, rabidoque ſinapi.
At potius frixis ſuccidia juncta vitellis,
Et [illegible]eniat pleno gallina juvencula ventre,
Non [illegible]dipoſa ſitu, ſed paſta ſiligine ſicca,
Quæ [illegible]meret varios utero prægnante nepotes.
M[illegible] jument. patinis jejuno frigore pingues,
Nun[illegible]iles epulæ, turdi, regaliaque quondam
Fercula,

Fercula, felici multum curata Lucullo:
Sed mihi res pretium rebus, non copia, ponit.
Heus! ubi avis roſtrata, ſapit quæ podice longe
Splendidius, quã vel cerebro, vel pectore? cruſto
Excipe collapſos pendente liquamine lactes.
O gula! quam docilis, quæ mandere diſcis oletũ!
Obieſſa gravius quid in urbe ſuaſit egeſtas?
Suadet frigus edax: brumali frigore fervent
Viſcera, & immenſæ conſumunt omnia noctes.
Tarde puer! nondumne ſuo reſoluta liquori
Vina audis? & jã arripuit prope flãma lagenã:
Tantalea hæc pœna eſt, medios glaciata prope ignes
Inter vina ſitis; magna eſt patientia virtus.
Facta, heu, vappa merum! penetrabile frigus,
Accuſate; gelu effecit, nõ ſordid' hoſpes. (amici,
Hic geniũs Galli; nec frigora ferre, nec æſtum
Mobilitate poteſt: da ſuccum vitis Iberæ;
Solſtitiũ & brumam, longos & deſpicit annos;
Imperioſus at eſt; ridentem admiſſus amicum
Suppeditat, ſum̃ma petulans dominatur in arce,
Et miſcet tragicos hirci de lacte tumultus.
Huc ades ô pincerna! viden' illum rubicundis
Naribus, in lævam pendet cui pileus aurem,
Irato & ſimilis clamoſius intonat? illi
Parcius affundas, & raro, & aquare memento.

O

Et tumidas jungent ad ſingula pocula dextr...
Quis peregre excurrat? tuto vix itur in urb...
Per lateres tanto vehemens furit Æolus æſti...
Hem muri titubare, niſi titubo ipſe, videntur...
Libate, ô Socij, & vino mulcete procellam:
Roribus irriguis perhibent miteſcere ventos.
Nemo caſam repetet, poſitis niſi turbinis alis.
Portentum eſt, quoties ſaxis pluit: in ſua nen...
Fata ruet, medico cœnam præbente, ſed iræ
Impatiens ſi quis properat, tantiſper ad igne...
Aſſideat, dum Scriba venit vicinus, ut illo
Teſte palam ſcribat, teſtamentumque ſigillet
Tunc abeat, ſed ne per tela incedat inermis,
Induat invictã hanc galeam, quæ ſorde rubenti
Incruſtata novem è clavo per luſtra pependit,
Et fluitante anima capitales arceat ictus.
Nil ſincerum homini fundit Natura: volupt...
Et metus una habitant: ſunt qui corpuſcula c...
Expediunt animas alij poſcentibus undis, (ran...
Sãguinis aut avidis per vulnera crud... propinã
Pace Britannus ovat genioq; illuſtrat alutam
Gallia flet, patrios Aquitanus inebriat enſes.
Nunc ſilet aura omnis, vẽtis modo tecta ruebã
Somnũ adeunt inopes chordis vocalibus. at v...
Ite domum ſaturi, nec frigida ſtrata timete,
Vos, quibus intepuit viva ſartagine lectus.

FINIS.